

*ŞİRVAN ALVERÇİSİ VƏ
NƏSİMİ*

Hələbin bazarı qaynaşır yenə,
 Təngiyir insanın ürəyi burda.
 Cır səslər qarışb biri-birinə:
 - Hə, gəl, gəl
 Şirvanın ipəyi burda,
 Gəl, Şirvan ipəyi...
 Bu səs hardan gəlmiş, görəsən hardan?!
 Dəydi qulağına bir kəlmə:
 - Şirvan.
 Diksindi Nəsimi,
 Durdu bir qədər
 Bədəni isindi,
 Gözləri yandı.
 Yatdı ürəyində min-min fikirlər,
 Beynində,
 ruhunda Şirvan oyandı.
 Bir torpaq oyandı könlündə onun...
 Belini düzəltmək istədi,
 bildi
 Bir həsrət yükü var belində onun.
 Səs gələn tərəfə boylandı yenə
 Bir ümid söləsi dəydi üzünə,
 Bir haqq çıraqı var əlində onun.
 Yeridi qabağa.
 Durub bir qoca
 Düzülüb yanında ipək parçalar,
 - Hə, burda ipək var,
 Burda parça var!..
 Qoca haray salıb qoparır həşir,
 Müştəri axtarır,
 müştəri gəzir.
 Şairin, qəlbində məhəbbət, qürur,
 Ərk ilə qocanın önlündə durur.

- Uzaqdan eşitdim gur səsinizi,
 Salam!
 Nə var, nə yox bizim vətəndə?!
 Mən də şirvanlıyam,
 gördəndə sizi
 Elə bil açıldı gözüm vətəndə.
 Qoca dodaq büzüb
 qımışdı bir az:
 Malın qabağında dayanmaq olmaz;
 Hə, demək, yerliyiç?..
 - Yerliyiç, bəli!
 - Yerlinin yerliyə xeyri dəyməli,
 Ölçüm? Neçə arşın?..
 - Qoca, bir dayan,
 danışma belə,
 Vətəndən danış bir,
 vətəndən danış,
 Sən özgə sözləri gətirmə dile.
 Sən Allah, o yerdən ayrıldığın gün,
 Girdiman kükrəyib çağlayırdımı?
 Ürəyim darıxır burda qar üçün,
 Şamaxı dağları indi qardımı?
 Könlüm ümidini niyə kəsibdir?!
 Dağlar tanıyarmı məni görünçə?
 Bir vətən çiçəyi görsəm bəsimdir
 Görüm bitir necə,
 açılır necə.
 Yəqin ki, Girdman axır eləcə,
 eh, təkli axsın.
 Pirqulu düzlərə baxır eləcə,
 eh, təkli baxsın.
 Səndən el-obanı soruşmuram, yox,
 Vətəndədirlərsə nə dardları var,

Həsətsiz yaşarlar,
 çəmsiz yaşarlar.
 Bəlkə bilmək olmaz o yerlərdə sən,
 İmadəddin adlı bir gənc görəsən.
 Onun cığırılarda izi qalıbmı?
 El-oba dilində sözü qalıbmı?..
 Döşdə maralların güzarı üçün,
 Bir az meşələrin payızı üçün,
 Bir az yaylaqların baharı üçün
 Darıxır ürək...
 o məxmər yamaclar,
 ipək çəmənlər
 Necədir, ay qoca,
 bir danış görək?!
 - Hə, ipək?.. Hə, ipək?..
 İpək yaxşıdır,
 İpəkdən yediyim çörək yaxşıdır.
 Şükürlər olsun ki, böyük Allaha,
 Şirvanın ipəyi satılır baha
 Ordan ucuz alıb baha satmışam,
 Bilirsən alverlə nə yaratmışam!
 Şair vətən deyir,
 ona can deyir,
 Qoca hey alverdən,
 qazanandan deyir.
 Duymayıf şairi, qoca duymayıf,
 O yanıb odlanıf, qoca pul sayıf.
 Şair bir ah çəkir:
 Nə isə qocaldıq,
 Vətən, ay vətən...
 Mənə də bir arşın ver bu ipəkdən.
 - Bir arşın?
 Baş üstə,

Verərəm, bəli. Yerlinin yerliyə xeyri dəyməli.
 Pulunu?..
 Hə, hə də bildim pulun var,
 Verməsən də olar, versən də olar.
 Buyurun, bir arşın...
 Şair alıb onu sıxır köksünə.
 Şirvan torpağında bitib boy atmış
 Bir topa bənövşə taxır köksünə,
 Bir tut yarpağını sıxır köksünə.
 O sıxır ipəyi ovcunda bərk-bərk...
 Fikri bir anlığa uçanda onun
 Barmaqlar boşalır,
 Tellənir ipək,
 Bir lələ açılır ovcunda onun.
 Lələ yarpağını sürtür üzünə,
 Ələnb, yoğrulub bu ipəkləşən
 Şirvan torpağını sürtür üzünə.
 Durur gözlərində ellərin toyu...
 Bu nədir -
 Bir ovuc Girdiman suyu...
 Bu bir qız nəfəsi,
 Bir az el səsi,
 Bir yamac yaşılıq -
 bir az doğma yurd,
 Bu vətəndən gələnlər bir əsim külək,
 Bir əlçim bulud...
 Gəzdirir buludu şair üzündə
 Kırpiyi nəmlənir ipək buluddan,
 Bir damcı yağışa dönür gözündə.
 Qoca təaccüblə baxır şairə:
 -Əhsən, min əhsən...
 Hələ mən sənintək bir ipəksevən
 Adam görməmişəm;

Var olsun Hələb,
Amma çox az aldın,
Bəs bu nə əcəb?!
Eşitmir,

gözündə susubdur bazar,

Ürəklə danışır şair Nəsimi.

İpəyin üstündə bir damcı yaş var.

İpəklə danışır şair Nəsimi.

- Bəlkə görüşmədik,

Keçibdir yaşım...

Mən sənsiz heç nəyəm,

gör nə gündəyəm,

Çıxmısan əlimdən, torpağım, daşım.

Bir arşın ipəyin ümidindəyəm...

Ah, ipəyim mənim,

Çiçəyim mənim.

Ah, Şirvanım mənim,

Gümanım mənim!

Yanğımı, odumu soyut bir qədər,

Kövrək ürəyimi ovut bir qədər,

Bir az dinclik gətir ruhuma görüm,

Bir az sərinlik qat ahıma görüm!

Bir arşın ipəyim,

Çölüm, çəmənəm!

Qoy sıxım köksümə səni bir də mən.

A sinə dağımın sarğısı mənim,

A sinə dağımın ağrısı, vətən!

Vətən! Ay vətən!